

vojaški zdravnik Journez 28 vojakov ozdravljati dobil, katerim je zlo kri tekla. Merzle vode ni bilo pri rokah, tudi se ni bilo drugač muditi, — kaj je bilo tedaj početi? Dohtar je veleval, naj se vsakemu, komur kri teče, puška vzame, on naj pa z glavo pokonci in z vzdignjenima rokama naprej maršira; sopil je vsak skozi odperete usta. Večidel v 2 minutah je nehala kri teči; pri nekterih je ravno to vselej gotovo pomagalo tudi večkrat.

Der ärztliche Hausfreund.

Od dosmertnih asekuracij.

II. Varčnost varuje ljudi beraške palice.

Dosmertne zavarovavnice pomnožujejo blagor vseh in s tem pripomorejo, da se ljudje bolj in bolj omikujejo. Zavaljo tega so velike velike dobrotnice; al koliko ljudi je, kateri jih znajo čislati, kakor jim gré. So pa tudi ljudje, kateri so vsaki dobri in koristni napravi sovražniki brez prenehanja, — in tacih se tudi zavarovavnicam sploh ne manjka.

Očitujejo jim namreč, da take zavarovavnice strežejo samo po svojem dobičku. Ako jim nimajo nič drugega očitati, bi bilo bolje, da bi še s tem molčali. Zoperniki zavarovavnic ne pomislijo, da celó najprosteji človek v tem pametnem prerajtovanju spozná, da je dal svoje denarje poštenim rokam hraniti in da mu bodo kadaj sad obrodili.

Saj zavarovavnice nič drugega niso kakor očitne naprave, ktere oskerbujejo premoženje, ker kapitale ali to, kar si kdo v letu prihrani, na obresti ali činže naložé. Tako spolnujejo svoje dolžnosti in pa tudi pokažejo, da jim morejo zavarovanci vselej zaupati.

Ali bi bilo mogoče, da bi kaka zavarovavnica mogla obstati, če bi ne ravnala kakor umen gospodar in bi se dala kar slepi sreči za roko voditi? Nikdar ne; razumni bi njeno ravnanje kmali spoznali, nerazumne bi pa tudi kmali lastna in tuja nesreča zmodrila. Zavarovavnice delajo tedaj za gotov dobiček in torej za občni gotov dobiček.

Samo s tem dobičkom morejo zavarovavnice tudi potem še svoje obljube spolnovati, kadar težki prigodki čez navado njih dnarnice spraznejo.

Kako so zavarovavnice sploh koristne in kako more slednji te koristi se udeležiti, se dá iz sledečega jasno spoznati:

Ako hoče kdo, kateri v letu ne more toliko denarjev prihraniti, da bi svoje dostojno preživil, njim kaj zapustiti, ako bi zgodaj umerl, ne more nič boljšega storiti, kakor v zavarovavnice vložiti to, kar si od svojih ust odterga. Kmalo potem, ko odrajta zavarovavnici prvo plačilo, je njegova družina deležnica zavarovavnih pravic, in umerje naj kadar koli, bo ona prejela celi kapital, za ktereja je bil rajnki zavarovan.

Ako pomislimo, da zavarovavnice zapušencem vsacega, kdor je na leto plačal dva do devet goldinarjev, kakor je star, plačujejo po njegovi smerti po sto goldinarjev, ne moremo nikakor reči, da zavarovavnice niso dobra reč. One storé mogoče, da more družina brez prevelicih stroškov tudi potem še živeti, ko se mora na prezigodnjem grobu svojega rednika jokati.

Enako je mogoče tudi to zavarovati, kar kdo vóli kakemu prijatelju, kaki dobrodelni napravi, zvestim služabnikom itd.

Če je kdo komú denarjev posodil, more to posojilo zavarovati, če se boji, da bi z dolžnikom tudi posojeni denarji umerli.

Zavarovavnice storé tudi, da se morejo osnovati bratovšine, katerih udje prevzamejo dolžnost, toliko ali toliko let vsako leto postavljeno šumo va-nje plačevati. Ko odmerjeni čas bratovšine preteče, prejme vsak družbenik vloženi kapital s činži in s činži od činžev nazaj. Ako

umerjo v tem času kateri družbeniki, so tisti njih érbje, kateri ostanejo pri življenji.

Po pravici se smé reči, da so take zavarovavnice prav uspešne družbe za varčnost.

Kaj zanimivo je to, da je mogoče, v zavarovavnice se tudi za odločen čas zapisati. Mogoče je, vsak teden kaj vložiti ali pa letne plačila odrajtovati in za to potem, ko izgovorjeni čas preteče, za se ali pa za koga drugega odločen kapital izgovoriti.

Osemnajst let star rokodelec, postavimo, začne za svoje prihodnje dni s tem skrbeti, da si zavaruje od današnjega dné naprej kak kapital, ker vloži vsako leto nekoliko goldinarjev in si izgovori, da se mu izplača ta kapital čez petnajst let. Kako lahko si prihrani, ako ima dobro voljo, vsaki teden par grošev, in kako srečnega se mora čutiti, ko dobí potem v svojih najlepših letih, ko je vés unet za delavnost, nazaj, kar si je s svojo varčnostjo prihranil! Majhno številce je bilo res začetkoma, al po modrem oskerbovanji zavarovavnice je zrastel iz njega kapital, da more rokodelec zdaj začeti na svojo roko delati. Povedati moramo pa še enkrat, da imajo zavarovavnice pred drugimi hranilnicami (Sparkassen) to prednost, da ne more nihče pred časom tega iz njih vzeti, kar je va-nje vložil. Ne morejo ga tedaj skušnjave obhajati, potratiti to, kar si je prihranil. To se pa pri hranilnicah vsaki dan lahko zgodi. Nasproti spodbujajo deležnike vedno k varčnosti, ker jim delajo strah, da bi ne zgubili tega, kar so že vložili.

Starši se udeležujejo prav dostikrat zavarovavnic, da preskerbé svojim otrokom kapital, kateri se jim izplača, kadar v svoje leta pridejo.

V dosmertnih zavarovavnicah se morejo zavarovati tudi dohodki, ktere ima kdo za čas svojega življenja izgovorjene.

Kdor je v svojih prejšnjih letih majhen kapital ali več časa vsako leto odločeno število denarjev v zavarovavnice vkladal zavaljo tega, da bi dobival letne dohodke, sme brez skerbí starih let pričakovati.

Dostikrat se zgodi, da bolj postarni ljudje, kateri nimajo za nikoga drugega kakor sami za se skerbéti, vložé celo svoje premoženje v kako dosmertno zavarovavnico, ker jim ona za celi čas njih življenja nenavadno velike obresti plačuje.

Kako se odrajtujejo plačila v zavarovavnice, in kako gledajo pri tem one na starost in zdravje deležnikov, zvé lahko slednji iz postav raznih zavarovavnic.

Iz potne bisage.

Prijazni dopisi do strica Bercka Dragana v Verbovcu.

XVI. Pismo.

Dragi stric!

Obljubil sem Vam še nekaj o beli Ljubljani pisati, al kje bi začel? Ljubljana je per eminentiam kupčijsko mesto, v katerem se lahko vse prodá. Zato je kupčijski stan v Ljubljani tudi prvi, ne pa tretji, kakor v drugih mestih. Že Cicero je pisal: „Mercatura, si tenuis, sordida, si magna non admodum vituperanda“. V Ljubljani najdeš oboje — „mercaturam tenuem“, pa „mercaturam magnam“. Ker so celó slovenski in nemški ljubljanski pisatelji zapustili pisarijo in se tergovstva lotili, je to znamenje, da srečno gré v Ljubljani tergovina. Kdo bi tudi bil slovensk pisatelj v kupčijskem mestu? Saj je že vsakega takošnega nesrečneža Beranger pomiloval, in mu jo zapel:

Vous vous croyez considerables?

Mais, dites moi, tenez vous table?

Vous éte toujours logé à la troisième chambre,

Vetú au mois de Juin comme au Decembre.

Ker Verbovcani niso bili pod francozko oblastjo, kakor so nekda bili Ljubljančani, in tedaj ne razumijo francozki,